

Probléma azonosítása	Megoldási javaslat	Kiegészítő megjegyzés
Uniós támogatásokhoz kapcsolódó jogszabályi és intézményrendszeri általánosabb észrevételek		
Európa szintű javaslatok, amelyek az EU felé terjesztendők: 1. Brüsszelnek el kell nézni a költségvetési hiányok emelkedését, és az államadósságok növekedését. 2. Más módon, lazábban kell kezelni a cégeknek nyújtott állami támogatásokat. 3. Az európai pénzügyi és versenyjogi szabályozást évekre újra kell gondolni. 4. Bizottsági szintű garancia programok kidolgozása is prompt feladat kell, hogy legyen, annak érdekében, hogy az EIB (Európai Beruházási Alap) a piacról tudjon kölcsönt felvenni, hogy azt majd kedvezményes hitel formájában juttathassa el a bajbajutott vállalkozásoknak. 5. A Bizottságnak szükséges lesz minden országnak pénzt osztani EU-s pénzék maradáikaiból és a következő költségvetési időszakra allokált forrásokból.	Az alábbi keretszabályok szerint: a tagállamok támogatást nyújthatnak a banki hitelekhez csökkentett díjú garancia formájában. Az állami garancia mértéke a tőketartozás 90%-a lehet, ha a veszteséget a bank és az állam arányosan és azonos feltételekkel viselik, de csak 35%, ha az állam az elsődleges veszteségviselő. Javasoljuk ennek a 90 %-os mértéknek 95 %-ra emelését.	-
A beruházások ösztönzése helyett most inkább az EU-s pénzek működésre való felhasználhatóságára kellene a fókuszot helyezni. A likviditási gondokkal szembesülő vállalkozásoknak azonnali pénzügyi segítségre van szükségük, hogy fenn tudják tartani működésüket és meg tudják őrizni munkavállalóikat.	A bajba jutott vállalkozások közvetlen támogatása azonnali kölcsönökkel, garanciával és vissza nem térítendő eszközökkel. Javasolt a vállalkozások forgótőke-támogatása pénzügyi eszközökből átmeneti intézkedésként.	A Bizottság új javaslatai szerint a kkv-k szükség esetén pénzügyi eszközökből kaphatnának forgótőke formájában is támogatást átmeneti intézkedésként az ERFA-ból.
A járvány egyik legkomolyabb gazdasági következménye a várható foglalkoztatási válság , miután a működéséptelenné váló vállalkozások nem tudják fenntartani munkavállalói létszámukat, kényszerszabadságolásra, elbocsátásokra kényszerülnek.	A munkahelyek megőrzése érdekében szükséges azonnali széleskörű támogatást nyújtani a vállalkozásoknak ilyen célra, pl. rövid távú foglalkoztatási formák finanszírozásával, járulékkedvezmény nyújtásával, átképzések támogatásával. A korábbi munkahelymegtartó támogatási konstrukció átdolgozása nagyon indokolt lenne, mert a jelenlegi rendszer nem működik megfelelően, egyértelműbb és egyszerűbb értékelési módszertan és beugró követelmény lista kell.	A Bizottság azonnali kárenyhítő intézkedéseinek értelmében a fenti fel nem használt keretek felhasználhatóak rövid távú foglalkoztatási formák finanszírozására.
A vállalkozások megsegítésén túl a közegészségügyi szolgáltatások fejlesztése is szükséges.	Javasolt a közegészségügyi szolgáltatások válságra való reagálási képességének erősítéséhez szükséges termékekbe, szolgáltatásokba történő beruházás támogatása.	A Bizottság új javaslatra szerint ezek a beruházások finanszírozhatóak lesznek a technológiafejlesztés és az innováció erősítését célzó beruházási prioritás keretében.
Az új intézkedések bevezetéséhez Operatív Program szintű forrásátcsoportosításokat kell végrehajtani az uniós források jelenlegi pénzügyi allokációiban.	A hazai programok közül elsősorban a GINOP-on belül javasolt jelentősebb átcsoportosításokat eszközölni • az kkv-k azonnali megsegítésére vissza nem térítendő eszközök (1. prioritási tengely), • visszatérítendő eszközök (8. prioritási tengely), • a munkahelymegőrzést célzó, foglalkoztatási intézkedések (5. prioritás) irányába, a GINOP egyéb beavatkozásai terhére	A Bizottság elsősorban az egy OP-n és egy finanszírozó alap forrásain belüli átcsoportosításokat támogatná könnyített módon. A javaslat szerint az átcsoportosítások a programozási időszak során az allokáció legfeljebb 8%-át, de a program költségvetésének legfeljebb 4%-át érinthetik. Amennyiben a GINOP forrásai ezt nem teszik lehetővé az OP-k közötti forrásátcsoportosítás is megfontolás tárgyát kell képezze.
A Bizottság nem addicionális forrásokat bocsát a tagállamok rendelkezésére, hanem az eddigi keretek még ki nem fizetett részének elköltését teszi lehetővé a járvány negatív hatásainak csökkentése érdekében. Miután a jelenlegi keretek hazánkban 100% fölötti arányban kötelezettségvállalással már le vannak fedve, az új intézkedések csak bizonyos projektek kötelezettségvállalásának visszavonása után indíthatóak.	Ki kell alakítani azt a feltétel- és szabályrendszert, amely keretében a már megtett kötelezettségvállalásokat vissza lehet vonni a kiválasztott projektek esetében, és haladéktalanul meg kell kezdeni a leállítható (alacsony megvalósulást vagy jelentős késedelmet mutató, esetlegesen a nem feltétlenül szükséges) projektek kijelölését.	A visszavonások esetén különös figyelemmel kell lenni a visszavonással érintett kedvezményezett likviditásának fenntartására, azaz, hogy a visszavonás ne okozzon a válságkezelési célokkal ellentétes hatásokat.
Komoly a veszélye, hogy a hirtelen hozott intézkedések megalapozott célzás híján kevésbé hatékonyan fognak hasznosulni, és növelik a visszaélések lehetőségét.	A rászoruló vállalkozások körét és az új intézkedések célcsoportjait javasolt a rendelkezésre álló legfrissebb adatok felhasználásával minél pontosabb célzási módszerekkel meghatározni.	-
Az új intézkedések végrehajtása és a rendkívüli időnyomás jelentősen megváltozott működést igényel a programok végrehajtásáért felelős intézményrendszertől.	Haladéktalanul meg kell kezdeni az intézményrendszer felkészítését a példátlanul gyors forráskihelyezési és pályázatkezelési tevékenységre.	-
Az intézményrendszer jelenlegi humán kapacitásának mennyisége és elosztása jelenleg nem feltétlenül illeszkedik az új helyzet kezeléséhez szükséges kapacitásigényekhez.	Javasolt az új intézkedések kialakításával párhuzamosan haladéktalanul felmérni a megváltozott kapacitásigényeket. A hiányzó kapacitásokat szükség esetén javasolt a piacról bevonni (keretszerződéssel), pl. a következő fázisokhoz: pályázati felhívás előkészítése, döntéselőkészítés, szerződéskötés.	Várhatóan először a szerződéskötési és pénzügyi területekről döntéselőkészítésre történő átcsoportosítás javasolt, majd a folyamat előrehaladtával a szerződéskötők visszarendezése, a támogatói okiratok aláírásával pedig a pénzügy visszarendezése indokolt az előlegek mihamarabbi kifizetéséhez.
Az új válságkezelő beavatkozások kidolgozása és végrehajtása rendkívüli erőforrásokat igényel, így szükséges az intézményrendszer minden kapacitását e célokra összpontosítani.	Megfontolandó bizonyos feladatok (pl. monitoring, helyszíni ellenőrzések, szabálytalanságkezelés) elfüggesztése vagy minimalizálása rövid távon, így erőforrások szabadulhatnak fel a szervezeten belül. Ennek során előnyben lehet részesíteni minden olyan pályázati elem minimalizálását, amely meghosszabbítja az elbírálási folyamatot (pl. biztosítéknyújtás).	-
A támogatói okirat alkalmazásánál jelentős lassulást okozhat az esetleges módosítások támogatási okirat kiállítás előtti átvezetése (pl. likviditási terv módosítása, költségcsökkentések átvezetése)	Javasolt a támogatási okirat kiállítása a támogatói döntés meghozatalával egyidejűleg, a módosítások kerüljenek az 1. támogatási okirat módosítással rendezésre.	-
A fenntartási időszakra vonatkozó vállalások (pl. munkahelymegtartás, munkahelyteremtés, stb..) most nehezen teljesíthetőek a korábban támogatott, már elszámolt, de még fenntartási kötelezettség alá eső kedvezményezetteknel.	Rövidtávon a fenntartási időszakra vonatkozó vállalások ellenőrzésének felfüggesztése javasolt, majd a vállalások egységes csökkentését célzó megoldások kidolgozása lesz indokolt.	-

Javaslatok a pályázati folyamatokra		
Elnyert Uniós támogatási szerződések esetén VP és GINOP területeken, amelyekben még nem kezdődött meg a beruházás:	Legyen automatikus, külön egyedi módosítási igénybejelentés nélkül 1 éves meghosszabbítás a beruházás megkezdésére és a kezdéstől további 2 év hosszabbítás a befejezésre. Megkezdett beruházás esetén is 2 évvel hosszabbodjon meg a befejezési határidő.	-
Az uniós forrású projektek esetén a forrásokat EUR bázison tudja lehívni a kormányzat 317,80 árfolyamon.	Javasolt a megvalósítási szakaszban levő beruházásokra március elsejei napra vonatkozó fix árfolyam rögzítése HUF/EUR 334,-on, az e fölötti árfolyamú import beszerzések esetén kormányzati jóváírással kerüljön az árfolyam kompenzálásra.	-
A szakaszolt elbírálási folyamat és a döntés előkészítési bizottság jelentősen lassítaná a pályázatok elbírálási és az azokról való döntési folyamatot.	Az új konstrukciókat egyszerűsített eljárásrenddel javasolt kiírni, folyamatos elbírálással , az IH vezető döntési jogosultsága mellett, tehát döntés előkészítési bizottság (DEB) bevonása nélkül .	
A támogatási szerződés kétoldalú aláírási folyamata jelentősen növeli az eljárás időigényét.	Javasolt a kétoldalú támogatási szerződés helyett egyoldalú támogatói okirat aláírása , amelynek az ellenjegyzése után azonnal kifizethető az előleg.	-
A pályázati költségek tervezésének és igazolásának hagyományos folyamata (áránjlatok kérése, egyedi számlák elszámolás stb.) jelentős adminisztrációs terhet ró mind a pályázókra, mind az intézményrendszerre, ami mindkét oldalon növeli a kapacitás- és időigényét.	Javasolt az egyszerűsített elszámolási módok (százalékban meghatározott átalányt, egyösszegű átalányt, illetve átalányalapú egységköltség) minél teljesebb körű alkalmazása.	Ezen módoknak egy része akár előzetes európai bizottsági jóváhagyást is feltételezhet, ezen esetekben, megfelelő körültekintés mellett, de tagállami kockázatra, az Európai Bizottság jóváhagyása nélkül is meg kell kezdeni az elszámolási mód használatát.
Sokszor nem megfelelőek a benyújtott elszámolási dokumentációk, amelyeket azután hiánypótlás, vagy elutasítás követhet, amely miatt tovább kell dolgoznia mindkét félnek az ismételt benyújtáson és az ismételt ellenőrzésen.	A megfelelő minőségű elszámolások elkészítésnek támogatása kapcsán megfontolandó lenne az IH-k/KSZ-ek részéről nyilvánossá tenni azokat a belső ellenőrzőlistákat, amelyek segítségével ők ellenőrzik az elszámolásokat. Így nagy valószínűséggel kevesebb tételt kellene visszaküldeni 2., 3. körös benyújtásra.	-
A vállalkozások mielőbbi forráshoz jutás érdekében minden lehetséges módon meg kell könnyíteni az előleghez jutást.	Javasolt automatikus maximális előleg alkalmazása , azaz a támogatási okirat aláírását követően a támogatott kedvezményezett számára külön igénylés nélkül kiutalásra kerül a legmagasabb előleg összege.	-
A postai és személyes ügyintézésnek jelentős az időigénye, és a kialakult járványhelyzetben a kontaktusok miatt is aggályokat vet fel.	Javasolt a teljes körű elektronikus ügyintézés bevezetése , az ügyintézés teljes mértékben mentesíteni kell a postai és személyes kapcsolattartástól, ami jelentősen lerövidíti az átfutási időket, és csökkenti a kontaktusok számát.	-
Az esetleges visszaélések megelőzése érdekében már a pályázati szakaszban indokolt jelezni, hogy a források szabályszerű felhasználásának ellenőrzése meg fog történni akkor is, ha a járványügyi helyzet nem teszi lehetővé a helyszíni ellenőrzéseket .	Javasoljuk külön kiemelni a felhívásban, hogy a helyszíni ellenőrök jogosultak szűrőpróba-szerűen bekérni a projekthez kapcsolódó dokumentációkat elektronikus (pl. scan) úton, amit a kedvezményezettnek el kell fogadnia.	-
A pénzügyi elszámolások hiánypótlása jelentősen meghosszabbítja a forráshoz jutási folyamatot. Szükséges biztosítani, hogy a kedvezményezettek részére mielőbb megtörténjenek a kifizetések, még ha nem is azonnal a teljes összeggel.	Javasolt a pénzügyi elszámolások esetében a hiánypótlás mellőzése a beérkező elszámolásoknál (kivétel záró elszámolás). Az elszámolási szabályoknak megfelelő költségtelek azonnal kerüljenek kifizetésre, a hiánypótolandó tételeket pedig utasítsa el az IH azzal, hogy ismételten benyújtható elszámolásra, ha már megfelelő.	-
Nincsen prioritizálva a pénzügyi elszámolások feldolgozása és kifizetése, így a kifizetéssel nem járó adminisztráció késlelteti a kedvezményezettek forráshoz jutását.	Pénzügyi területen javasolt minden olyan elszámolás hátrébb sorolása, amelyhez nem kapcsolódik kifizetés (pl. előleg elszámolások), és nem akadályozzák újabb előleg lehívását .	-
Az intézményrendszer kapacitásait számos olyan tevékenység köti le, amelyek kiszervezhetőek lennének.	Javasolt a rendszer működését terhelő, időigényes, sok belső kapacitást lekötő feladatok piaci szereplőknek történő ideiglenes átadása (pl. projektdoktori tevékenységek, szerződésmódosítások döntésre történő előkészítése stb.)	-
A vállalatok nagymértékű támogatása – a fenti javaslatok elvetése esetén – állami támogatási szabályokkal kapcsolatos aggályokat vethet fel.	A vállalkozások támogatása során javasolt az EU Működéséről Szóló Szerződés 107(2) b) pontjára hivatkozni , amely szerint összeegyeztethető a belső piaccal a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás.	-
A Csoportmentességi rendelet természeti katasztrófák elleni védekezésére vonatkozó passzusa jelenleg nem teszi lehetővé, hogy a járványokhoz kapcsolódó védekezés kivételt képezzen az állami támogatási általános tiltásának szabálya alól.	Ajánlott javaslatot tenni a Bizottságnak a Csoportmentességi rendelet 50. cikkének módosítására annak érdekében, hogy a természeti katasztrófa fogalma alá bekerüljön a járvány is.	A természeti katasztrófák elhárítására vonatkozó támogatási kategória alatt ugyanis akár 100%-os mértékű támogatás nyújtható vállalkozások részére. A hivatkozott állami támogatási kategória a vállalkozások járvány okozta sokkból való történő talpra állítása során lehet jó eszköz a Kormányzat kezében.
A Strukturális Alapokon kívüli egyéb intézkedések keretében:	A Kisludgy Program kapcsán a kommunikációt aktívabbra kell venni – az elsődleges érintett terület és még egy közlemény sem jött ki, hogy mikor, mely térségben várható pályázati kiírás.A turizmuson belül az attrakciófejlesztési konstrukció fontos lesz, hiszen nem a kapacitásokkal lesz a baj, hanem hogy a 2021-ben útnak induló turistáknak egyedi attrakciókat kell nyújtani.	A támogatott hitelek körét (pl.: Széchenyi Beruházási Hitel, Széchenyi Önerő Kiegészítő és Támogatást Megelőlegező Hitel) több szempontból is érdemes lenne a pályázati rendszerhez igazítani, kompatibilisabbá tenni és hozzáférhetőségüket központilag szélesíteni, hogy minél egyszerűbben férjenek hozzá a kisebb cégek vagy akár azok, akiknek még nincsen jelentősebb múltja. Arra is van megoldásunk, hogy a központi költségvetés utóbbi években látható kifizetettsége miatt (az uniós előlegek kifizetése okán), egy már bizonyított pénzügyi program bevetésével, lehetővé tegyük, hogy a pénzpiac szálljon bele az előlegek finanszírozásába a költségvetés kímélése érdekében.
Közbeszerzések	Valamennyi jogcím kapcsán a közbeszerzés helyett vissza kell térni a 3 áránjlatos rendszerre. A projektmenedzseri, műszaki és tervezési szolgáltatásokra pedig javasoljuk alkalmazni az EU által is megengedett, a projektérték maximális 12%-ig terjedő támogatás biztosítását!	
Javasoljuk, hogy a 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelettel Magyarország egész területére elrendelt veszélyhelyzetre tekintettel, az építőipari ágazat krízishelyzetének megelőzése és a projektek előrehaladása érdekében az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) részéről az alábbi rendelkezések bevezetését:	1. Határidők Javasoljuk, hogy az ITM által korábban meghirdetett, „Az építőipari ágazat technológiai korszerűsítésére, hatékonyságának növelésére irányuló” támogatási programokban még be nem fejezett projektek vonatkozásában valamennyi megvalósítási határidőnek a felfüggesztését és automatikus meghosszabbítását a veszélyhelyzet végét kihirdető kormányhatározat napját követő 180 napig. A határidők jelen körülmények között nem tarthatóak, tekintve hogy az építőipari fejlesztését szolgáló támogatási program szinte kizárólag eszközbeszerzési célokat szolgál, mely eszközök külföldi, számos esetben az Európai Unión kívüli szállítóktól kerülnek beszerzésre. Az általános határizár és karanténok következtében a beszerzendő eszközök gyártása és szállítása világgazdasági szinten szünetel, így a projektek előrehaladása nem biztosított. 2. Új ágazati támogatási program kiírása A veszélyhelyzet által előidézett időszakos recesszió az építőipari ágazatra nézve rendkívül veszélyes, az ágazat fennmaradása érdekében áthidaló támogatások nyújtása szükségszerű. Javasoljuk, hogy az ITM 2020. április legelején újra hirdesse meg „Az építőipari ágazat technológiai korszerűsítésére, hatékonyságának növelésére irányuló” támogatási programot, a rendkívüli helyzetre tekintettel a korábbi évekhez képest az alábbi módosításokkal: – megnövelt keretösszeg (javasolt: 10 – 20 milliárd Ft), – egyszerűsített előlegigénylési feltételek (automatikus állami garancia), – elszámolható bérköltségek, a támogatási kérelem benyújtása és december 31. közötti bér elszámolható legyen a teljes projekt költség 30%-ig, tekintettel a koronavírus járványra. – elszámolható építési költségek (50%-ig).	
Konkrét javaslataink „újraindító” konstrukciókra:		
A klasszikus jól menő eszközbeszerzési pályázatok mindig sikeresek (GINOP-121-122)		-
A Kiíró szervezet régóta kommunikál egy 10 mFt körüli SZVZ-s (Szabad Vállalkozási Zóna) konstrukciót GINOP-on belül, ezt most elő kell venni;		-
Ei kell hagyni a feldolgozóipari általános korlátozásokat a kiírások többségéből, és bővíteni kell a TEÁOR-t;		-
Meg kell vizsgálni, hogy milyen konstrukciók csökkenthetik a működési költségeket (pl.: energetikai konstrukciók bővítése; kombinált mikrohitel programot leporolása; a munkahelymegtartó támogatási konstrukció átdolgozása nagyon indokolt lenne, mert a jelenlegi rendszer nem működik megfelelően, egyértelműbb és egyszerűbb értékelési módszertan és beugró követelmény lista kell.		-
A Vidékfejlesztési Program főbb élelmiszeripari pályázatainak, pontosabban a mezőgazdasági termékek értéknövelését, a borászatok erőforráshatékonyság növelését, az állattartó telepek korszerűsítését, valamint a kertészeti beruházásokat célzó jogcímek mielőbbi újra nyitását javasoljuk egy összességében 100 milliárd forintos kerettel. Optimális esetben 1000 millió Ft maximum támogatással és 50% automatikus előleggel, melyhez a Start garancia adhatná a megfelelő biztosítékot. Az elbírálási idő tekintetében 1 hónapot látunk ideálisnak. A megvalósításra szánt határidőt javasoljuk három évre felelelni az új kiírásokban.		-
A GINOP és NKFIH K+F+I jogcímeinek újra nyitását szintén gyorsított tempóban javasoljuk, lehetőség szerint a Pénzügyminisztérium döntési jogkörében. A forrás mértékére vonatkozóan szintén 100 milliárd Ft a megoldási alternatíva, 1000 millió Ft maximum támogatással és 75% automatikus előleggel, melyhez a korábbi kiírásokkal egyetemben itt garancia nem szükséges. A bírálati idő ez esetben se legyen hosszabb egy hónapnál.		-